№ 130. Czwartek 6. Czerwca 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł., miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Gmina *Siemianówka*, w obwodzie lwowskim obowiązała się dla założenia regularnej szkoły parafialnej u siebie: wystawić budynek szkolny, obejmujący także pomieszkanie nauczyciela, własnym kosztem; sprawić potrzebne porządki szkolne i równie jak budynek utrzymywać zawsze w dobrym stanie i czuwać nad ochędóstwem szkoły.

Pleban miejscowy w Siemianówce ix. Alexander Hoffmann obowiązał się na czas swego urzędowania kapłańskiego w tej wsi, dostarczać na opał szkoły rocznie 2 niż. austr. sągów drzewa, zaś gmina przyjęła na siebie dostawę jego a oraz dalsze zobowiązanie, że jeżliby to drzewo okazało się niedostatecznem lub ustało z czasem udzielanie jego, będzie własnym kosztem dostarczać potrzebnego na opał szkoły drzewa.

Na uposażenie nauczyciela zapewniła gmina roczną kwotę sto złotych, a właściciel Siemianówki, W. Henryk Kriegshaber na tak długo jak wieś ta pozostanie jego własnością, roczną kwotę czterdzieści zł. w. a.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. galicyjskie Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Sprawy krajowe.

(Nadane stypendyum.)

Lwów, 5. stycznia. C. k. Namiestnictwo nadało zacząwszy od bieżącego roku szkolnego 18$^{60}/_{61}$ stypendyum fundacyi zmarłego gr. k. plebana w Jagielnicy starej w obwodzie czortkowskim ix. Piotra Medyńskiego w rocznej kwocie 105 zł. w. a. na czas studyów gimnazyalnych uczniowi IV. klasy lwowskiego wyższego gimnazyum akademicznego *Janowi Werchratskiemu*, który odznacza się wzorowym postępem w naukach, a którego matka, uboga wdowa po plebanie, ma troje małoletnich dzieci.

(Losowanie dawniejszych obligacyi.)

Wiedeń, 3. czerwca. Na odbytem dnia 1. czerwca b. r. na mocy najwyższych patentów z 21. marca 1818 i 23. grudnia 1859, 335tem i 336tem losowaniu dawniejszego długu państwa wyciągnięto seryę nr. 33 i 474.

Serya 33 zawiera obligacye bankowe w pierwiastkowej stopie procentowej 5 prct, a mianowicie nr. 24.593 aż włącznie 25.026 z całą kwotą kapitałową 1,001.811 zł. i w kwocie procentowej według zniżonej stopy 25.045 zł. 16½ cent. Serya 474 zawiera czesko-stanową eraryalną obligacyę w pierwiastkowej stopie procentowej 4 prct. nr. 164.856 z trzydziestą dwu częścią sumy kapitałowej i niż. austr. stanowe eraryalne obligacye w pierwiastkowej stopie procentowej 5 prct. a mianowicie:

Od pożyczki z r. 1789 nr. 1730 aż włącznie 2998; od pożyczki z r. 1795 nr. 4003 aż włącznie 4475 i od pożyczki wojennej od r. 1795 do r. 1799 lit. A nr. 4 aż włącznie 200 w ogólnej kwocie kapitałowej milion 58.977 zł. 16 cent., a w zniżonej stopie procentowej 25.008 zł. 54¼ c.

Objęte w tych seryach pojedyncze numera będą w osobnym spisie poźniej ogłoszone.

(Posiedzenie izby panów z dn. 3. czerwca.)

Posiedzenie izby panów dn. 3. czerwca pod prezydencyą ks. Karola Auersperga, rozpoczęto odczytaniem protokołu z ostatniego posiedzenia o godzinie pięć minut przed pół do jedynastej. Na ławie ministeryalnej zasiedli pp. hr. Rechberg i hr. Degenfeld. Poźniej wszedł do loży książę Waza.

Pomiędzy podaniami i petycyami znajdują się: Oświadczenie Jego ces. Wysokości Arcyksięcia Karola Ferdynanda, że otrzymał od Jego ces. Mości Najjaśn. Pana urlop na cztery tygodnie, następnie kilka jeszcze podań o urlopy, mianowicie radcy państwa Franciszka Grillparcera o trzytygodniowy, radcy państwa Leona Thun i hr. Hartiga o sześciotygodniowy urlop.

Potem odczytał prezes wniosek radcy państwa Pipitza, aby do każdej z trzech komisyi składających się z 7 członków wybrać jeszcze po dwóch zastępców.

Wniosek przyjęty znaczną większością.

Poczem zabiera głos hr. Auersberg i wnosi, aby dla równego do każdej komisyi podziału sił fachowych przystąpić do wyborów w następującym porządku, najprzód mianowicie wybierać do komisyi finansowej, następnie do komisyi sprawiedliwości, a w końcu do komisyi do spraw politycznych. Wniosek ten przyjęto także znaczną większością głosów, poczem przystąpiono do wyborów.

Rezultat skrutynium wyborów był następujący: Wybrani absolutną większością głosów pp. bar. de Baumgarten 72, baron Rothszild 54, baron Pipitz 54, Filip br. Kraus 47, br. Romaszkan 46, ks. Fürstenberg 44, br. Reyer 40 głosami. Niżej absolutnej większości otrzymali książę Adolf Schwarzenberg 36, hr. Hartig 36, feldmarszałek br. Hess 35, hr. Larisch 33, ks. Colloredo 30, hr. Harrach 28, hr. Wolkenstein 27 głosów.

Wniosek hr. Rechberga, aby dwóch następnych członków, liczących jak największą ilość głosów obrać następcami, przyjęty bardzo znaczną większością, a zatem ks. Schwarzenberg i hrabia Hartig mianowani zastępcami.

Potem nastąpiły wybory do komisyi sprawiedliwości. Rezultat skrutynium nie był jeszcze wiadomy przy zamknięciu niniejszego sprawozdania.

Wykaz stanu

austryackiego banku narodowego na dniu 31. maja 1861.

Stan czynny.			walut. austr. zł.	c.
Moneta brzęcząca i sztaby			89,806.318	49
Wexle na miejsca zagraniczne			5,323.439	79
Spłacone raty towarzystwa kolei południowej lombardo-weneckiej i centralnowłoskiej			34,000.000	—
Depozyt srebra państwa za taką samą kwotę w banknotach			5,600.000	—
Eskomptowane efekta, przypadłe między 5 i 92 dniami a to:				
Esk. w Wiedniu		28,515.489 zł. 3 c.		
detto w Pradze	2,943.488zł. 75c.			
detto w Bernie	2,499.066zł. 21c.			
detto w Peszcie	3,125.142zł. 76c.			
detto w Tryeście	2,117.442zł. 38c.			
detto we Lwowie	798.715zł. 27c.			
detto w Gracu	804.509zł. 60c.			
detto w Linzu	410.100zł. 63c.			
detto w Ołomuńcu	523.027zł. 29c.			
detto w Opawie	382.050zł. 90c.			
detto w Kronsztad.	896.968zł. 28c.			
detto w Klagenfurc.	379.626zł. 98c.			
detto w Krakowie	496.321zł. 33c.			
detto w Lublanie	377.739zł. 95c.			
detto w Fiumie	498.073zł. 34c.			
detto w Debreczyn.	379.710zł. —c.			
detto w Temesw.	327.290zł. 19c.			
dtto w Reichenbergu	599.975zł. 55c.	zł. c.	zł.	c.
detto w Insbruku	25.600zł. —c.	17,584.831 41	46,100.320	44
Zaliczki na deponowane według statutów efekta spłacalne najdalej w 90 dniach		53,145.500 —		
detto w filialnych zakładach pożyczkowych		4,378.300 —	57,533.800	—
Fundowany dług państwa na spłacenie pieniędzy papierowych w. w., a mianowicie:				
a) po 4% oprocentowany	20,844.797zł. 77c.			
b) nieoprocentowany . .	22,583.008zł. 97c.		43.427.806	74
Dobra skarbowe, służące bankowi narodowemu za hipotekę			91,525.950	41.⁵
Zabezpieczone raty kupna za sprzedane już dobra skarbowe			1,631.940	60.⁵
Zaliczki na zadysponowaną najwyższem rozporządzeniem z d. 29. kwietnia 1859 pożyczkę 5%			99,000.000	—

	złr.	c.
Zaliczki w srebrze na mocy najwyższych postanowień z 19go kwietnia i 26go maja 1859 na 3,000.000 funt. szterl. zaciągniętej w Londynie pożyczki z roku 1859	20,000.000	—
Zawarowane statutami pożyczki oddziału hypot. kredytowego	55,235.749	15
Obligacye indemnizacyjne	22,959.820	13
Wzięte z byłego funduszu amortyzacyjnego na własność banku obligacye indemnizacyjne	33,349.087	46
Efekta funduszu rezerwowego w cenie kupna . .	10,953.779	61
Efekta funduszu pensyi w cenie kupna	1,356.728	38
Gmachy w Wiedniu, Peszcie i Tryeście, tudzież cały Fundus instructus	4,420.760	38
Saldi bieżących rachunków	2,242.765	80.^{5}
Suma . .	624,458.267	39.^{5}

Stan bierny.

	zł.	c.
Fundusz banku	109,384.590	—
Fundusz rezerwowy	10,692.394	48
Obieg banknotów, a mianowicie w banknotach wal. austr. . . . . 466,914.206 zł. — c.		
Obieg w bankn. m. k. à 20 zł. 3,294.500 à 105 zł. . . . 3,459.225 zł. -- c.	470,373.431*	—
Mające się wykupić asygnaty bankowe	370.094	58.^{5}
Listy zastawne w obiegu	32,433.285	—
Fundusz pensyi	1,204.472	33
Suma . .	624,458.267	39.^{5}

Ameryka.

(Wypadki w Stanach.)

Nowy Jork, 18. maja. Ciało prawodawcze w Massasuchets uchwaliło 30 milionów dolarów na koszta wojny, i upoważniło gubernatora podjąć dalsze 7 milionów. Banki bostońskie oświadczyły się subskrybować na 5 milionów pożyczki związkowej. Gubernator z Maryland doniósł, że ma w pogotowiu 4 pułki na obronę rządu i stolicy. Konwencya unii w Wheeling nie przyzwoliła na podział Wirginii, lecz uchwaliła zwołać kongregacyę jeneralną na dzień 3. czerwca. — Atak na warownie Monroe nie powiódł się. Do Harpers Ferry nadchodzą ciągłe transporta dział ciężkich i amunicyi z Południa. Jenerał Scott nakazał obsadzić wzgórza Arlingtonu artyleryą związkową. Ciało prawodawcze w Kentucky uchwaliło neutralność tego państwa. Fregata „Niagara" blokuje Charlestown. Wstęp do zatoki okrętom angielskim wzbroniony. Ajenci francuscy objeżdżają Stany południowe. Reszta wojsk pozostałych w Texas poddała się. W Honduras Indyanie wszczęli rozruchy. Angielskich osadników i oficerów znieważono w Belizie.

Hiszpania.

(Księstwo Montpensier — Stosunki z San Domingo. — Flotyla w Algesiras.)

Madryt, 28. maja. Książę i księżna Montpensier mają przybyć 2. czerwca do Madrytu. Według *Correspondencia* zapewniają, że rząd francuski dał do zrozumienia rządowi hiszpańskiemu, że przy teraźniejszym stanie rzeczy byłoby najlepiej, aby na wyspie San Domingo urządzić wszystko tak, jak było w końcu zeszłego stulecia, t. j., aby ludność biała została pod panowaniem hiszpańskiem, a czarna pod panowaniem francuskiem.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Stan kolonii australskich.)

Londyn, 31. maja. Chociaż ostatnie finansowe wiadomości z Indyi były bardzo pomyślne, rząd powziął zamiar już na przyszły tydzień zażądać od parlamentu upoważnienia na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 4 mil. funt. sztr. Prywatne doniesienia z Halifax w Nowej Szkocyi potwierdzają pogłoski o odkryciu bogatego pokładu kwarcu zawierającego złoto. Na giełdzie w Liwerpolu zapewniano wczoraj, że wojenne okręta związkowe zabrały z portów połud. kilka okrętów amerykańskich napełnionych bawełną. Tego samego losu doznał Argo wiozący tabakę z Richmond do Wirginii.

— W Melbourne idą sprawy nieco lepiej, i zdaje się powracać zaufanie co do przywozu towarów. Dopóki jednak nie powiedzie się postawić ministeryum na czele rządu kolonialnego, które wytępi zakorzenione złe w ekonomii politycznej i zaprowadzi większą oszczędność, nie powróci kolonia do dawniejszego kwitnącego stanu. W ostatnim peryodzie finansów wynosił kosztorys wydatków 3 miliony funt. sztr. przy ludności 550.000 dusz! Wiadomości z kopalni złota są znowu pomyślne. Miały się znowu znachodzić bryły złota ogromnej wielkości. W kopalni Bendigo 93 beczki kwarcu, wyłamane w głębokości 370 stóp wydały więcej niż 1000 uncyi złota.

Kolonia południowej Australii wzrasta ciągle bardzo pomyślnie. Kopalnie miedzi wydają tak obfity plon, że niebawem zwrócą na siebie uwagę zagranicy. Uprawa wina i zboża jest w najpiękniejszym stanie kwitnienia i pomimo gorącego lata, w którem upały dochodziły niekiedy w cieniu 105.⁰ Farenheita, były zbiory bogate. Chów owiec kolonii nie ma sobie równego. Kolonia licząca tylko 120.000 ludności posiada cztery miliony owiec. Z powodu podzwrotnikowego gorąca mieliśmy tu niedawno w Adelaide — pisze tamtejszy korespondent — straszliwie piękny widok wielkiego pożaru lasu na Mount Lofty, który trwał kilka dni i zrządził wielkie spustoszenia.

W południowej Walii w kopalni złota w Lamblat Flat znieważyli surowi Diggowie pracowitych Chinów tak dalece, że musiano tam wyprawić rządowych komisarzy i wojsko z Sydnej, ażeby spokój przywrócić. Diggowie w liczbie 2500 ugościli komisarzy, a Chinowie uznali za rzecz stosowną opuścić kopalnię złota. W parlamencie południowej Walii wniesiono propozycyę nałożyć na Chinów podatek 20 l. od głowy, parlament jednak zredukował to pogłówne na 10 l.

W Queenslandyi, najmłodszej kolonii australskiej, zakładają od czasu zamieszek amerykańskich znaczne plantacye bawełny i sprowadzają się tam liczni Squattery z Wiktoryi. Przybyszom z niejakim kapitałem przyrzekają tam bardzo zyskowne warunki do osiedlenia się, jednak słychać, że tamtejsi bogaci owczarze nie najlepiej obchodzą się z biednymi Niemcami, którzy przyjęli u nich służbę paszenia owiec. Jak niezmierne bogactwo posiadają niektórzy z tych owczarzy w Australii okazuje się ztąd, że niedawno jeden z nich w kolonii Wiktorya zaprosił do swych posiadłości cały korpus ochotników, liczący 3000 ludzi, ażeby ich kilka dni u siebie podejmować i ubawić się widokiem popisów wojskowych.

Francya.

(Podróż księcia Napoleona. — Flota syryjska. — Wyprawa kochinchińska.)

Paryż, 31. maja. Podróż księcia Napoleona zawisła w znacznej części co do drogi wyznaczonej księciu od stosunków politycznych. Książę nie będzie na Wschodzie, a Cesarz miał mu również zakazać wstępować do Włoch. Według najnowszych doniesień dziennika *Indépendance Belge* książę nie zatrzyma się ani w Hiszpanii, i nie będzie wcale w Algierze; zwiedzi tylko afrykańskie Maroko, i odwiezie księżnę Klotyldę do Lizbony, księżna odwiedzi poźniej sama swego ojca, którego nie widziała jeszcze od czasu swych zaślubin.

— Flota syryjska stać będzie podobno dłuższy czas w zatoce Marmoritza, na północnej stronie wyspy Rodos; tak przynajmniej utrzymuje dziennik marynarki, i zachwala zdrowy klimat, dostatek słodkiej wody i lasów w tej okolicy. Jedyną niedogodnością są tylko pantery i węże, lecz których łatwo można się pozbyć. Okręt admiralski wziął z sobą pół miliona gotówką, gdyż mieszkańcy tamtejsi tylko na gotówkę liczą. Wszystkie okręta zabierają z sobą owce i woły, ażeby w potrzebnym razie założyć zwierzyniec. W 36 godzin można kazdego czasu przybyć na wybrzeże odległe 520 kilometrów (75 mil), gdy się okaże potrzeba. Jeżeli zaś korespondencya paryska donosi, że biorą z sobą dwie dywizye, ażeby zluzować wojsko, jest to wiadomość zmyślona, gdyż nigdy nie było mowy wyprawiać ani jednego żołnierza. Rosyjska fregata „Oleg" popłynęła naprzód.

— Wiceadmirał Charner doniósł ministrowi marynarki, że wyprawa na Mythę powiodła się bardzo pomyślnie, i warowne to miejsce zdobyte. *Monitor* ogłosił następujące szczegóły:

Spławami przerzynającemi kraj czyniono wprzód rekonesanse, podczas gdy część eskadry posunęła się ku rzece Cambodschy, zatarasowanej licznemi zaporami. Od dnia 10. do 13. kwietnia posuwało się wojsko lądowe pod dowództwem kapitana okrętowego Du Quilio na miasto, a równocześnie oddział łodzi kanonierskich pod dowództwem kontradmirała Page, uprzątnąwszy wszystkie przeszkody na rzece podpłynął z drugiej strony pod mury miasta. Tym sposobem przypuszczono szturm z dwóch stron równocześnie. Wśród walki kapitan fregaty Bourdais ugodzony kulą śmiertelnie w piersi. Zresztą straty są małe. Stan zdrowia korpusu expedycyjnego pomyślny. Skutkiem tego zwycięstwa posiadanie południowych prowincyi zabezpieczone.

Włochy.

(Lennictwa zniesione. — Dług państwa. — Kwaterunkowe ustaje. — Władza gubernatorów. — Uroczystość powrotu Piusa VII. — Mennica rzymska. — Zuawi papiescy. — Obóz. — Broń przygrabiona na Dunaju.)

Sardynia. Po czterodniowych naradach izba deputowanych przyjęła prawo względem zniesienia lennictwa w Lombardyi; projekt do prawa względem zniesienia ordynacyi i majoratów w Neapolitańskiem, i w niektórych częściach państw rzymskich, nie jest jeszcze załatwiony.

— Dnia 28. maja rozdano deputowanym wniosek pana Bastoggi względem zjednoczenia długów państwa. Długi te są czworakie. Pierwszy obejmuje wszystkie długi krajów włoskich nie objęte pod wyjątkowemi warunkami; czyli wszystkie długi dawnej Sardynii z wyjątkiem pozyczki Hambra; dalej skonsolidowany dług neapolitański, i sycylijski z r. 1845 i 1860, toskański z r. 1847 i 1860, dług lombardzki z r. 1860, modeński skonsolidowany, i kilka innych małych długów Parmy i Bononii. Pierwszy ten oddział obejmuje 43 rozmaitych długów. Drugi oddział obejmuje nowe włoskie długi skonsolidowane w liczbie 14, które przynoszą 5% procentu. Trzeci oddział obejmuje 3% skonsolidowany dług państwa (około 4 miliony rent). Ten trzeci oddział obejmuje długi objęte pod wyjątkowemi warunkami. Jest ich 26. Mają one być wniesione osobno do wielkiej księgi i zatrzymać przywiązane do nich uwzględnienie. Poźniej będą wymieniane za 3 lub 5 procentowe renty włoskie 5%. Kupony rent mają być wypłacane w całym kraju d. 1 stycznia i d. 1. lipca, 3% zaś d. 1. kwietnia i d. 1. października.

— Na mocy królewskiego dekretu z 19. z. m. ustają od dn. 1. czerwca należytości kwaterunkowe, jakoteż wszystkie inne dzienne

wynagrodzenia w ich miejsce dla wojsk zmobilizowanych postanowione. — Minister spraw wewnętrznych przedłożył odpowiedniej komisyi izby projekt do prawa, względem rozszerzenia władzy gubernatorów.

Państwo kościelne. Uroczystość powrotu Papieża Piusa VII z niewoli francuskiej obchodzono d. 24. czerwca z wielką okazałością we wszystkich kościołach osobliwie u Santa Maria sopra Minerva.

W mennicy zajmują się czynnie biciem monety złotej i srebrnej; mówią, że metal na te pieniądze pochodzi z za Atlantyku. Z raportu ministra skarbu pokazuje się, że dochody państwa wynoszą teraz tylko cztery miliony skudów. Z tych rozchodzi się przeszło półczwarta miliona na zlikwidowanie procentów od długów państwa, pozostaje więc tylko trzykroć stotysięcy skudów na administracyę. Pomimo tego wszystko postępuje według dawnego składu, a całe wojsko ma znowo być postawione na stopie wojennej, i w najlepszą broń opatrzone.

Do *Ami de la Religion* piszą z Rzymu pod d. 26. maja, że papieski batalion zuawów opuści wkrótce miasto Anagni, w którem stał dotychczas garnizonem, i rozbije obóz na wielkiej równinie pomiędzy Rocca di Papa i Monte Cavo. Obóz ten będzie założony z polecenia ministeryum wojny. Tam rozmaite korpusy armii papieskiej będą się kształcić i doskonalić w sztuce wojennej. Jednocześnie będzie także założony szpital dla chorych korpusu zuawów.

Neapol. Broń przytrzymana na Dunaju nadeszła do Neapolu. Minister wojny dał rozkaz doręczyć 30.000 karabinów władzom wojskowym, które zajmują się zbrojeniem gwardyi narodowej.

Niemce.

(Posiedzenia reprezentantów związku niemieckiego. — Dalsze uchwały zboru handlowego.)

Frankfurt, 30. maja. Jutro odbędzie się pierwsze po zielonych świątkach posiedzenie sejmu związkowego. Pewną zdaje się być rzeczą, że tak zwane rządy würzburskie przedłożą sejmowi konwencyę würzburską z d. 5. sierpnia z. r. Jutro przyjdą także pod głosowanie wnioski wydziału handlowo politycznego przedłożone w dniu 8. maja, względem księgi powszechnego niemieckiego prawodawstwa handlowego. Wnioski będą prawie jednogłośnie zamienione w uchwałę.

Heidelberg. Zbór handlowy obradował 15. maja nad zaprowadzeniem jednostajnej monety w całej Niemczy. Po odrzuceniu kilku poprawek przyjęto uchwałę komisyi przygotowawczej, z poprawką miasta Frankfurtu, z jednomyślnością. Zbór handlowy ogłasza zatem:

1. Trzeba ostatecznie usunąć wyjątkowe przeszkody stojące na zawadzie wprowadzeniu jednostajnej monety w Niemczy. Wzgląd, że z czasem potrzeba będzie zaprowadzić walutę złotą, pozostać musi kwestyą przyszłości i nie może być powodem ociągać dłużej zaprowadzenie jednostajnej monety w Niemczy.

2. Wiedeński układ monetarny z d. 24. stycznia 1857 ma być wzięty za ogólną zasadę i normę systemu monetarnego niemieckiego a bite według tej stopy talary związkowe, 30 sztuk z jednego funta czystego srebra mają być w Niemczy głównym rodzajem monety. Pomieniony wiedeński układ monetarny ma pozostać obowiązującym, o ile artykuły niniejsze nie pociągną za sobą koniecznych zmian w warunkach pomienionego układu.

3. Jednostką liczebną monetarną ma być trzecia część talara pod nazwiskiem: „Grzywny“ dzielna na 100 feników. Wartość dziesięciu feników będzie równać się wartości grosza jednego, a wartość 3, 9 i 17 feników wartości 1, 3 i 6 grajcarów.

4. System monetarny austryacki, 45reńskowa stopa z właściwym podziałem dziesiątkowym ma być wprowadzony wraz z powyższem obliczeniem na grzywny i feniki. Bite stosownie do układu wiedeńskiego austryackie sztuki jedno i dwureńskowe mają być przyjmowane w obiegu za dwie i cztery grzywny jako prawem ustanowiony pieniądz.

5. Po zaprowadzeniu jednostajnego systemu monetarnego i zniesieniu tak zwanej waluty południowo niemieckiej, pozostaną w obiegu w Niemczy następujące tylko monety:

Talar, sztuk 30 z jednego funta czystego srebra.

Grzywna, sztuk 90 z 1 funta czystego srebra.

Dwie grzywny, sztuk 45 z 1 funt. cz. sr.

Cztery grzywny szt. $22^1/_2$ z 1 funta czyst. srebra.

Półgrzywny czyli sztuka 50 fenikowa, sztuk 180 z 1 funta czystego srebra.

6. Jako moneta zdawkowa mają być odtąd tłoczone: Sztuki 20 fenikowe, czyli dwugrosze, 10 fenikowe czyli grosze, pięciofrankowe, półgrosze, dwu fenikowe i feniki.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Odezwa jenerała Merchelewicza. — Rozporządzenie oberpolicmajstra.)

Warszawa, 31. maja. *Gazeta warszawska* ogłasza następującą odezwę:

Mieszkańcy Warszawy! Wolą monarszą powołany zostałem do objęcia zarządu częścią cywilną w Królestwie Polskiem, na czas choroby JO. Księcia Namiestnika; oznajmiając o tem mieszkańcom miasta Warszawy, mam nadzieję, że spokojne zachowanie się wasze i uległość władzom dozwoli mi spełnić powołanie moje piecza tylko nad dobrem waszem.

W razie ponowienia zaburzeń i zbiegowisk, postanowienie rady administracyjnej Królestwa z d. 27. marca (8. kwietnia) r. b. z żołnierską sumiennością wykonam.

Postanowienie rzeczone ogłaszam wam na nowo.

Warszawa 16. (28.) maja 1861 roku.

Jenerał-adjutant, *Merchelewicz.*

P. o. warszawskiego oberpolicmajstra.

Artykuł 292 kodexu kar głównych i poprawczych stanowi: „Kto odedrze lub zniszczy obwieszczenie, publicznie przez zwierzchność lub policyę miejscową wystawione, ten ulegnie: aresztowi od 3 dni do 3 tygodni, albo karze od 1 do 10 rubli, stosownie do zwiększających lub zmniejszających winę jego okoliczności.“

Ponieważ podobne przekroczenia w obecnym czasie miały miejsce, przeto oberpolicmajster, z rozkazu JW. jenerała-adjutanta Merchelewicza, zarządzającego częścią cywilną w Królestwie, podając do powszechnej wiadomości powyż cytowany artykuł prawa, uprzedza zarazem: że winni w tym wypadku, wedle brzmienia powołanego prawa do odpowiedzialności pociągnięci będą.

Warszawa dnia 19. (31.) maja 1861 r.

Pułkownik *Rozwadowski.*

Turcya.

(Stan zdrowia Sułtana. — Doniesienia z Hercegowiny, Damasku i Egiptu. — Wiadomości bieżące.)

Wiadomości z Konstantynopola z 25. z. m. nie potwierdzają wcale doniesienia w francuskich dziennikach podanego o niebezpiecznej chorobie Sułtana; owszem *Journal de Constantinople* opowiada o przejażdce, którą Sułtan odbył dn. 22. b. m., o audyencyach, które udzielał i t. p.

Zaprzeczając dalszym wiadomościom dzienników francuskich o wypadkach hercegowińskich *Journal de Constantinople* zapewnia, że już sama wieść przybycia Omera Baszy zachwiała odwagę insurekcyi. Wszyscy zdają się pragnąć spokoju i porządku. Omer Basza jest spodziewany w Mostarze; na jego rozkaz Ferik Osman Basza opuścił Kossowo z 6000 żołnierza i zajął strategiczny punkt pod Sennitza na drodze do Nowi-Bazar. — Powstańcy napadłszy na transporta żywności do Niksic przeznaczone, ponieśli dotkliwe straty.

— Baron Doyen podgubernator banku francuskiego porozumiał się z 25 najznakomitszymi bankierami Konstantynopola, względem uregulowania ich interesów z bankiem francuskim, a następnie oświadczył, że jego obecność w Konstantynopolu nie jest już więcej potrzebną, i że pan Cousinery jego delegowany, będzie sprawę dalej prowadził.

Turecko-pruski traktat handlowy wkrótce będzie podpisany. Poseł hiszpański oświadczył, że już nie będzie prowadził interesów poselstwa neapolitańskiego. — Telegraf do Bagdadu wkrótce będzie otwarty. Vely Basza, nowy poseł w Paryżu będzie uwierzytelniony równocześnie w Madrycie jak Mussurus bej w Brukseli i Hadze. Muschir Ismaił Basza będzie zastępywał Tevennelli Ismaiła Baszę, gubernatora Kandyi. — Naib Mohemet Emir dowódzca czerkiesów, musiał w hotelu poselstwa rosyjskiego szukać schronienia przed swymi własnymi ziomkami.

W Syryi panuje spokojność. Wydalono 53 cudzoziemców. Na rozkaz Fuada Baszy budują w Damaszku 500 nowych domów. Chrześcianie, którzy opuścili miasto, wracają powoli.

Wood jeneralny konzul angielski w Tunecie otrzymał rozkaz udać się do Syryi.

Mustafa Basza dowódzca dywizyi okrętowej na Archipelagu udaje się do Syryi.

Z Aleksandryi donoszą, że armia egipska będzie zredukowana na 12.000. — Pan Lesseps otrzymał od wicekróla pozwolenie zebrać 5000 robotników, którzy otrzymają zatrudnienie przy kompanii Suez.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Peszt, 3. czerwca. Posiedzenie izby niższej (ciąg dalszy.) Dalsi mowcy przemawiali wszyscy za rezolucyą, gdyż zapisani jeszcze mowcy z partyi adresowej zrzekli się głosu. Jutro zamknięcie debaty adresowej, pojutrze głosowanie.

Peszt, 4. czerwca. Także i pozostali z partyi rezolucyjnej mowcy zrzekli się głosu. Deak odpowiada osobno na każdy zarzut przeciw adresowi.

Londyn, 4. czerwca. Lord Russell oświadczył na wczorajszem posiedzeniu izby niższej co następuje: Anglia niedozwoli zawijać do swoich portów ani okrętom korsarskim zjednoczonych Stanów, ani też okrętom państw południowych wiozącym zdobycz. Francya postąpi podobnież. Dalej oświadczył, że konferencya nierozstrzygnęła jeszcze nic co do przyszłej administracyi Libanu. — Izba niższa przyzwoliła pożyczkę 4 milionów na indyjskie koleje żelazne.

Turyn, 3. czerwca. (Na Paryż.) Po niespokojnej nocy musiano hrabiemu Cavour upuścić krwi po raz szósty, poczem polepszył się stan zdrowia pod wieczór. Słabość jego jest to lekka gorączka tyfusowa.

Genewa, 3. czerwca. Dziś obrany został na nowo znaczną większością rząd genewski, który niedawno podał się do dymisyi.

Berlin, 3. czerwca. Jak donosi dzisiejsza *Preuss. Ztg.*, otrzymał prezydent policyi na własną prośbę kilkumiesięczny urlop.

Prezydyum policyi poruczone zostało tymczasowo tajnemu radcy Winterowi.

Wiadomości handlowe.

Brzeżany, 18. maja. Na targach w Brzeżanach, Bursztynie, Bóbrce, Chodorowie, Kozowie, Przemyślanach i Podhajcach były od 1. do 15. maja b. r. następujące ceny przeciętne: mec pszenicy 4zł.50c.—4zł.35c.—5zł.—5zł.25c.—4zł.50c.—5zł.—4zł.50c.; żyta 2zł.72c.—3zł.—4zł.—3zł.70c.—2zł.75c.—3zł.20c.—2zł.80c.; jęczmienia 1zł.92c.—2zł.10c.—2zł.80c.—3zł.—1zł.75c.—2zł.—1zł.90c.; owsa 1zł.30c.—1zł.10c.—1zł.40c.—1zł.10c.—1zł.—1zł.20c.—1zł.; hreczki 2zł.90c.—2zł.15c.—2zł.90c.—0—2zł.20c.—2zł.40c.—2zł.; kukurudzy 3zł.50c.—3zł.—3zł.70c.—0—3zł.—4zł.—3zł.; kartofli 1zł.40c.—1zł.—2zł.—0—70c.—0—1zł. Cetnar siana 90c.—1zł.—1zł.50c.—1zł.15c.—90c.—1zł.30c.—1zł.31c.; wełny w Brzeżanach 45zł. Sag drzewa twardego 5zł.50c.—7zł.—6zł.50c.—3zł.—8zł.—6zł.72c., miękkiego 3zł.50c.—6zł.—5zł.40c.—2zł.—6zł.80c.—4zł.—0. Funt mięsa wołowego 14c.—12c.—12c.—12c.—9c.—14c.—12c. Mas okowity 60c.—35c.—45c.—47c.—42c.—35c.—45c. Nasienia konicza nie było w handlu.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. czerwca.

Hotel rosyjski: PP. Trojacki Felix, z Drohowyża. — Hr. Potocki Teodor, z r. Podola. — Kownacki Ant., c. k. porucznik, z Czernicy.

Hotel europejski: Br. Bronicki Julian, z Podhorec. — Hosz Edw., z Pokienic. — Mitkiewicz Eliasz, z Horodenki.

Hotel Langa: Raab A., c. k. porucznik, z Krakowa. — Marcinkowski Karol, z Dynysowa.

Do domu zajezdnego nr. $182\frac{2}{4}$: Rogaski Kajetan, z Jawornik ruskich.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. czerwca.

PP.: Szczeniowski Tytus, na r. Podole. — Orłowski Oktaw, do Polowiec. — Truskolawski Henryk, do Jasinowa. — Zawadzki Nik. do Bełzca. — Abankourt Ksawery, do Ławczy. — Maciejowski Hipolit, c. k. porucznik, do Żółkwi. — Wierzbowski Felix, do Drohobyczka.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „**Don Juan.**“

Jutro na scenie polskiej: „**Poczwarka,**“ dramat ludowy w 5 aktach z francuskiego.

Dnia 5. czerwca 1861 r. wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujące pięć liczb:

29. 60. 51. 21. 90.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 15. i 26. czerwca 1861 r.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. czerwca 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum	Stopień ciepła według Reaum	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7 god. zrana	324.11	+ 13.0	87.1	połud.-zach. sł.	deszcz
2 god. po poł.	325.09	+ 14.2	86.5	wschodni „	pochmurno
10. god. wiecz.	326.71	+ 13.2	77.1	„ „	„

Ilość deszczu 5.‥48.

Kurs lwowski.

Dnia 5. czerwca.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	41	6	47
Dukat cesarski	„ „	6	43	6	50
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	10	98	11	19
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	12	2	16
Talar pruski	„ „	2	3	2	7
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	81	60	82	40
„ „ „ m. k. za 100 złr.	bez kuponów	85	68	86	38
Akcye gal. kol. żelaz Karola Ludwika	bez kuponów	151	—	152	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	38	68	2
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	60	80	60

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 5. czerwca	Instytut kupuje zł.	c.	Instytut sprzedaje zł.	c.	Za kupon wypada zł.	c.
Dawne prócz kuponów 100 po w.	85	89	86	73	1	$79\frac{2}{3}$
Nowe „ „ 100 „ „	81	80	82	60	1	$71\frac{1}{9}$

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 5. czerwca.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 80.20. Metaliki po 5% za 100 zł. 68.25; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.—. Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 786.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 181.70; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 136.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.52, dukaty ces. pełnej wagi —.—. korony —.—. półkorony —.—. Srebro 136.25.

KRONIKA.

Wykaz

przedsięwziętego w miesiącu maju 1861, przez dozorców targowicy u tutejszych piekarzy ważenia i rewizyi pieczywa.

Imiona i nazwiska	Miejsce sprzedaży		pieczywo zbytkowe c.	łut.	bułki c.	łut.	chleb biały pszenny c.	łut.	chleb biały żytni c.	łut.	chleb razowy pszenny c.	łut.	chleb razowy żytni c.	łut.
Klemens Beck	53	miasto	1	1	1	2	1	$2\frac{1}{2}$	1	3	.	.	.	.
Hipolit Daszkiewicz	367		.	.	1	2	1	3	1	$3\frac{1}{4}$	.	.	1	5
Walentyn Hillich	178		1	$1\frac{1}{4}$	1	2	1	3	1	3	.	.	.	.
Krzysztof Hillich	108		1	1	1	2	1	$2\frac{1}{2}$	1	3	1	$4\frac{3}{4}$	.	.
Edward Kröwer	298		1	1	1	2	.	.	1	$4\frac{3}{10}$	.	.	1	5
Jan Kozyrski	288		1	$1\frac{1}{4}$	1	$1\frac{3}{4}$	1	$2\frac{1}{4}$	1	$3\frac{1}{4}$	.	.	.	.
Łukasz Mrazek	60		1	1	1	2	1	$2\frac{1}{2}$	1	$3\frac{1}{10}$	.	.	.	.
Piotr Wojcicki	189		1	1	1	2	1	$2\frac{1}{4}$	1	$3\frac{1}{3}$	.	.	.	.
Józef Włoszyński	18		1	1	1	2	1	$2\frac{1}{2}$	1	$3\frac{1}{2}$	.	.	.	.
Franciszek Schirmer	159		1	$1\frac{1}{4}$	1	2	1	3	1	$3\frac{1}{2}$	.	.	.	.
Robert Doms	141		.	.	.	.	.	.	1	$3\frac{12}{20}$	.	.	.	.
Józef Fischer	74	miasto	1	1	1	2	1	3	1	3	.	.	.	.
Jan Müller	52		1	1	1	2	1	2	1	3	.	.	.	.
Jerzy Engel	93		1	1	1	2	1	$2\frac{1}{2}$	1	3	.	.	.	.
Mojżesz Mensch	328		1	$1\frac{1}{2}$	1	$2\frac{1}{4}$	1	3	1	$3\frac{1}{2}$	.	.	.	.
Karol Hanak	$446\frac{1}{4}$		1	1	1	2	1	3	1	$3\frac{1}{2}$	.	.	.	.
Wacław Merwarth	$719\frac{2}{4}$		1	1	1	2	1	3	1	$3\frac{1}{2}$	.	.	.	.
Franciszek Smoliński	$108\frac{2}{4}$	w ratu.	1	1	1	2	1	3	1	$3\frac{1}{4}$	.	.	.	.
Jan Schulz			1	1	1	2	1	$2\frac{3}{4}$	1	$3\frac{1}{3}$	.	.	.	.
Józef Skrętkowski			1	1	1	$2\frac{1}{4}$	1	3	1	$3\frac{1}{4}$	.	.	.	.
Józef Friederich			1	1	1	2	1	$2\frac{1}{4}$	1	$3\frac{1}{4}$	1	3	.	.
Maciej Gołębiowski			1	1	1	2	1	$2\frac{1}{2}$	1	3	1	$4\frac{3}{4}$	.	.
Suma			20	$21\frac{1}{4}$	21	$42\frac{1}{4}$	20	$53\frac{1}{2}$	22	72	2	$9\frac{1}{2}$	2	10
przeciętne maju 1861			1	1	1	2	1	$2\frac{2}{3}$	1	$3\frac{1}{4}$	1	$4\frac{3}{4}$	1	5
przeciętne kwietniu 1861			1	$1\frac{1}{4}$	1	2	1	$3\frac{1}{15}$	1	$3\frac{1}{2}$	1	$5\frac{1}{6}$	1	$6\frac{1}{3}$
a zatem w podnoszeniu się			.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
a zatem w spadaniu			.	$\frac{1}{4}$	.	.	.	$\frac{5}{12}$	.	$\frac{1}{4}$	.	$\frac{1}{3}$	.	$1\frac{1}{3}$

Wykaz

przedsięwziętego w miesiącu maju 1861, przez dozorców targowicy u obcych piekarzy ważenia i rewizyi pieczywa.

Nazwiska i imiona	Miejsce sprzedaży	wiejski chleb kolonistów c.	łut.	chleb domowy żółkiewski c.	łut.	chleb domowy kulikowski c.	łut.	wiejski chleb razowy c.	łut.	Uwaga.
Jocher Ignacy	Bernardyński plac	1	5	.	.	.	.	.	.	
Wagmann Filip		1	$5\frac{1}{2}$	.	.	.	.	.	.	
Wolf Jakób		1	5	.	.	.	.	.	.	
Wagmann Adam		1	$5\frac{1}{4}$	.	.	.	.	.	.	
Badner Nachman	Na krakowskiej targowicy drew	.	.	1	4	.	.	.	.	
Lebwohl Jakob		.	.	1	$5\frac{1}{7}$	.	.	.	.	
Lebwohl Mailach		.	.	1	$4\frac{2}{3}$	.	.	.	.	
Grib Mechel		.	.	1	$4\frac{1}{2}$	.	.	.	.	
Stein Ester		.	.	1	$5\frac{1}{4}$	.	.	.	.	
Fein Samuel		.	.	1	5	.	.	.	.	
Farb Gedaili		.	.	1	$4\frac{1}{2}$	.	.	.	.	
Star Chane		.	.	1	$4\frac{2}{3}$	.	.	.	.	
Missmer Izak		.	.	1	$4\frac{1}{2}$	.	.	.	.	
Umschweif Jakób		.	.	.	.	1	$4\frac{1}{4}$	.	.	
Lebwohl Izak		.	.	.	.	1	4	.	.	
Fein Joine		.	.	.	.	1	$4\frac{1}{2}$	.	.	
Götzel Eisig		.	.	.	.	1	$4\frac{1}{2}$	.	.	
Götzel Götzel		.	.	.	.	1	$4\frac{2}{3}$	.	.	
Bloch Elle		.	.	.	.	1	$4\frac{1}{4}$	.	.	
Wildmann Salamon		.	.	.	.	1	4	.	.	
Fisch Eisig		.	.	.	.	1	4	.	.	
Klar Markus		.	.	.	.	1	4	.	.	
Wieder Etel		.	.	.	.	1	$4\frac{1}{3}$	.	.	
Medwicki Eliasz		.	.	.	.	.	.	1	6	
Kozak Szymon		.	.	.	.	.	.	1	6	
Iwanicki Jan		.	.	.	.	.	.	1	6	
Haczek Jan		.	.	.	.	.	.	1	7	
Schubert Józef		.	.	.	.	.	.	1	6	
Suma		4	$20\frac{3}{4}$	9	$43\frac{2}{3}$	10	$42\frac{1}{2}$	5	31	
przeciętne maju 1861		1	$5\frac{3}{16}$	1	$4\frac{8}{9}$	1	$4\frac{3}{5}$	1	$6\frac{1}{5}$	
przeciętne kwietniu 1861		1	$5\frac{1}{2}$	1	$4\frac{6}{7}$	1	$4\frac{1}{4}$	1	$6\frac{1}{10}$	
a zatem w podnoszeniu się		.	.	.	$\frac{1}{5}$	.	.	.	$\frac{1}{10}$	
a zatem w spadaniu		.	$\frac{5}{16}$	.	.	.	.	.	.	

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* — *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*